

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Adam Bodnar

Warszawa, 16/05/2019

VII.510.44.2019.PKR

**Pan
Piotr Schab
Rzecznik Dyscyplinarny
Sędziów Sądów Powszechnych
Krajowa Rada Sądownictwa
ul. Rakowiecka 30
02-528 Warszawa**

Wielce Szanowny Panie Rzeczniku,

Na podstawie informacji prasowych Rzecznik Praw Obywatelskich podjął z własnej inicjatywy sprawę dotyczącą złożenia przez zastępcę rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów powszechnych wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wobec sędzi Marioli Głowackiej. Sędzia Mariola Głowacka - zastępca rzecznika dyscyplinarnego w Sądzie Apelacyjnym w Poznaniu - prowadziła czynności wyjaśniające wobec sędziego Sławomira Jęksy, który uniewinnił żonę Prezydenta Poznania Panią Joannę Jaśkowiak, która stanęła przed sądem za użycie w miejscu publicznym słów nieprzyzwoitych podczas demonstracji w Poznaniu. Badająca powyższą sprawę sędzia Mariola Głowacka nie znalazła podstaw do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego wobec sędziego Sławomira Jęksy¹.

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich opisane powyżej działania zastępcy rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów powszechnych mogą prowadzić do wywołania wśród przedstawicieli zawodów prawniczych tzw. „efektu mrozącego”, polegającego na obawie wydawania orzeczeń czy podejmowania decyzji będących nie po myśli przedstawicielom władzy wykonawczej. Z uwagi na powyższe pozwalam sobie przedstawić Panu Rzecznikowi następujące uwagi.

---

¹ Internet: <https://archiwumosiatsynskiego.pl/wpis-w-debacie/to-juz-inkwizycja-rzecznik-dyscyplinarny-sciga-rzecznika-dyscyplinarnego/>

Zgodnie z brzmieniem art. 114 § 1 zd. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - *Prawo o ustroju sądów powszechnych* (Dz. U. z 2019 r., poz. 52 ze zm.; dalej: P.u.s.p.), rzecznik dyscyplinarny podejmuje czynności wyjaśniające na żądanie Ministra Sprawiedliwości, prezesa sądu apelacyjnego lub prezesa sądu okręgowego, kolegium sądu apelacyjnego lub kolegium sądu okręgowego, Krajowej Rady Sądownictwa, a także z własnej inicjatywy, po wstępnym ustaleniu okoliczności koniecznych dla stwierdzenia znamion przewinienia dyscyplinarnego. Jeżeli rzecznik dyscyplinarny nie znajduje podstaw do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, na żądanie uprawnionego organu, wydaje postanowienie o odmowie jego wszczęcia. Odpis postanowienia doręcza się organowi, który złożył wniosek o wszczęcie postępowania, kolegium odpowiednio sądu okręgowego lub apelacyjnego i obwinionemu. Odpis postanowienia doręcza się również Ministrowi Sprawiedliwości, który w terminie trzydziestu dni może złożyć sprzeciw. Wniesienie sprzeciwu jest równoznaczne z obowiązkiem wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, a wskazania Ministra Sprawiedliwości co do dalszego toku postępowania są wiążące dla rzecznika dyscyplinarnego (art. 114 § 9 P.u.s.p.).

Podkreślić należy, iż rzecznik dyscyplinarny jest organem niezależnym, nikomu niepodporządkowanym. Rzecznik dyscyplinarny prowadzi czynności wyjaśniające samodzielnie, korzystając ze środków przyznanych mu przez ustawodawcę w P.u.s.p. oraz na mocy odesłania z art. 128 P.u.s.p. z przewidzianych w przepisach kodeksu postępowania karnego. Jedynie od rzecznika dyscyplinarnego zależy jakie czynności podejmie by ustalić czy doszło do wypełnienia znamion przewinienia dyscyplinarnego. Również w jego kompetencji leży kwestia dalszego postępowania w sprawie, bowiem jego decyzje mają charakter dyskrecyjny.

Na mocy przyznanych przez ustawodawcę środków, rzecznik dyscyplinarny może wszcząć i sporządzić zarzuty dyscyplinarne na piśmie (art. 114 § 3 P.u.s.p.) lub odmówić wszczęcia postępowania (art. 114 § 9 P.u.s.p.). W przypadku odmowy wszczęcia postępowania odpis postanowienia doręcza się również Ministrowi Sprawiedliwości, który może sprzeciwić się takiej decyzji. Tym samym, postanowienie wydane przez rzecznika dyscyplinarnego zostaje poddane kontroli i w przypadku stwierdzenia uchybień w prowadzeniu czynności czy też nieprawidłowym zastosowaniu prawa, postępowanie

dyscyplinarne może zostać wszczęte i prowadzone. Zwłaszcza iż wytyczne Ministra Sprawiedliwości są dla rzecznika dyscyplinarnego wiążące.

Niezależność organu prowadzącego czynności wyjaśniające w postępowaniu dyscyplinarnym to wartość dla każdego obywatela. To gwarancja rzetelnego prowadzenia postępowania. Państwo, w którym wobec organów badających przewinienia dyscyplinarne wszczynane są postępowania dyscyplinarne za podejmowanie określonych decyzji, mimo dopuszczenia przez ustawodawcę ich kontroli przez Ministra Sprawiedliwości, nie można uznać za demokratyczne państwo prawa, w którym obywatele mają pewność, że ich sprawa będzie toczyła się z zachowaniem podstawowych gwarancji procesowych.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2018 r., poz. 2179 ze zm.), zwracam się do Pana Rzecznika z uprzejmą prośbą o wyjaśnienie, jakie przesłanki przemawiały za wszczęciem wobec sędzi Marioli Głowackiej postępowania dyscyplinarnego.

Łączę wyrazy szacunku,

Adam Bodnar